

Keerbergsesteenweg 48 – 50, Haacht

Programma van Maatregelen

Auteur:

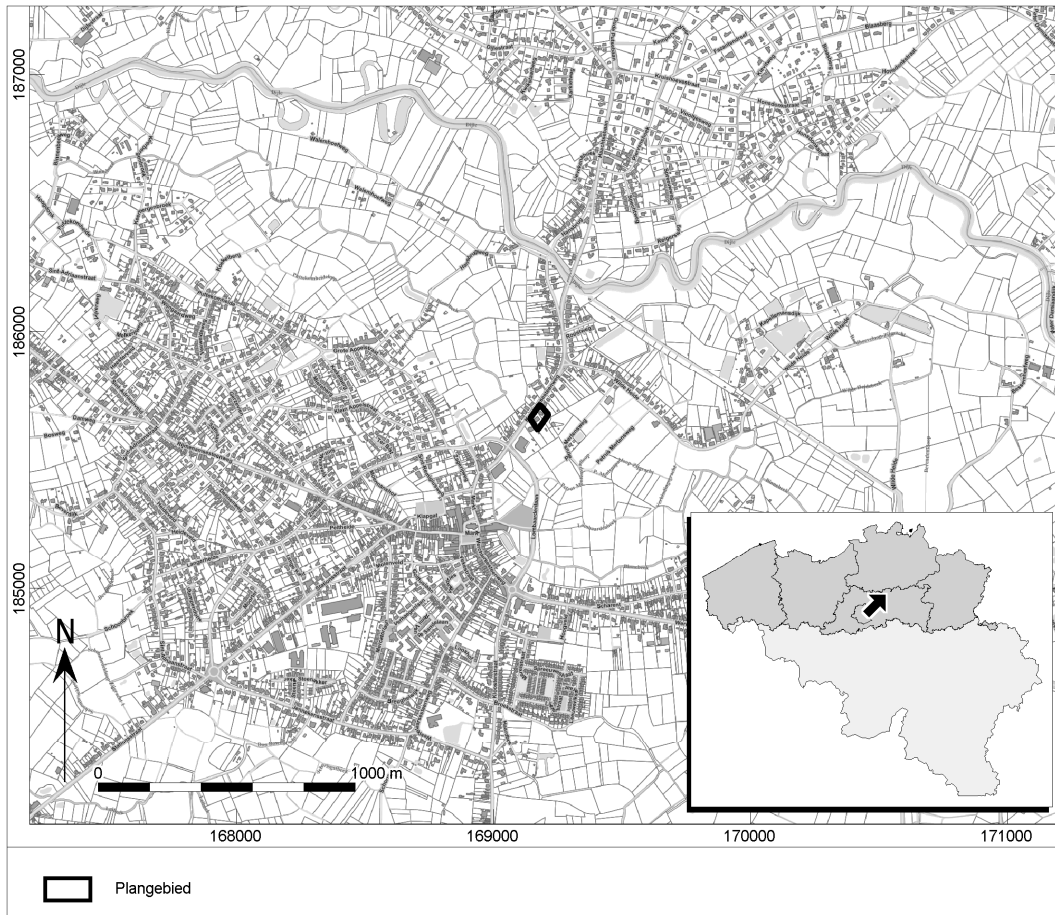
A. Schoups (veldwerkleider)

Autorisatie:

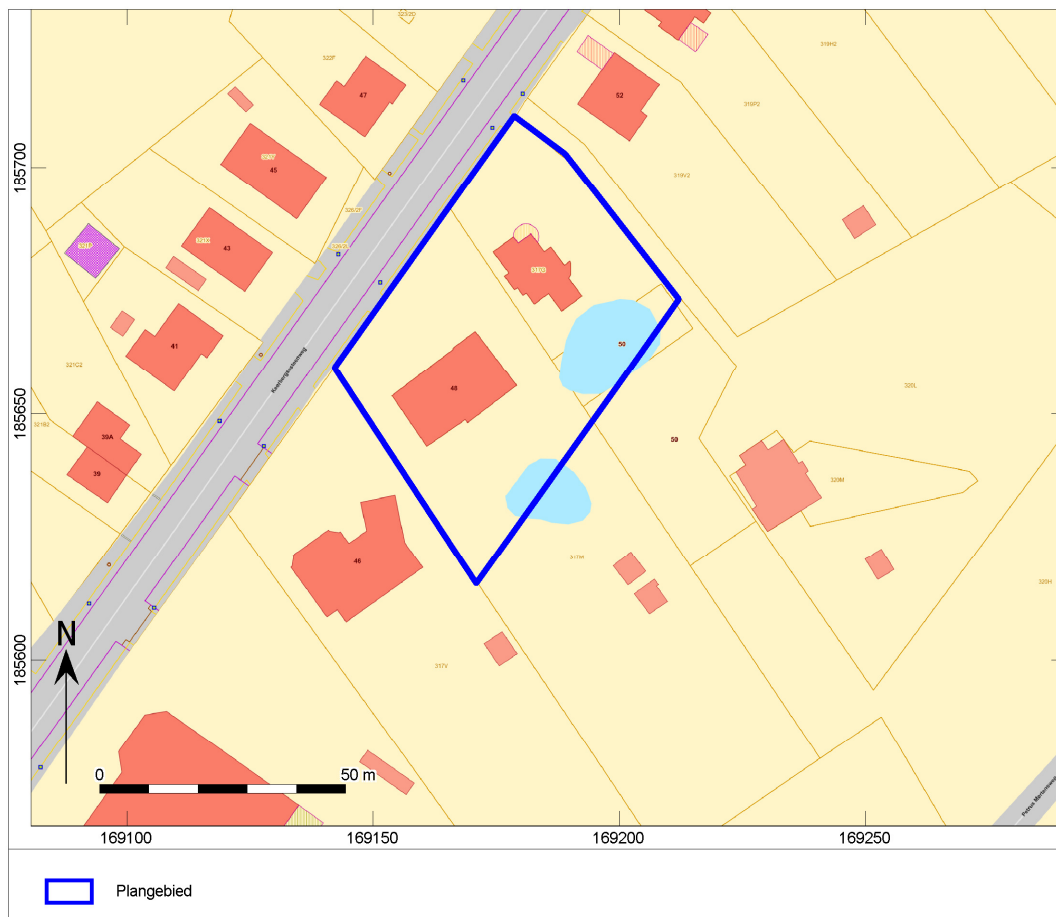
X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in september – december 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Keerbergsesteenweg 48 – 50 te Haacht (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek (archeologisch onderzoek zonder ingreep in de bodem) en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen verkavelingwerken.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Bureauonderzoek

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kunnen in het plangebied resten vanaf het Laat-Paleolithicum voorkomen. De archeologische resten uit het Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. De lage ligging van het plangebied op amper 140m van de Binnebeek en de aanwezigheid van een ven binnen het plangebied, volgens de historische kaarten, verhogen de kans op vondsten uit deze periodes. Er zijn echter nog geen meldingen bekend van Steentijdvondsten in de omgeving van het plangebied. De verwachting aan resten uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum wordt eerder hoog ingeschat.

Eventuele archeologische resten vanaf het Neolithicum tot de Middeleeuwen kunnen tevens voorkomen vanaf het maaiveld. Een eventueel sporenniveau is het beste zichtbaar vanaf de mogelijk aanwezige B horizont. Op ongeveer 770m ten noordwesten van het plangebied zou een Romeinse grafheuvel gelegen hebben. Hoewel deze heuvel ook in een lager gedeelte van het landschap gelegen was, lijkt het waarschijnlijk dat het hoger gelegen gebied ten zuidwesten van het plangebied interessanter was voor bewoning tijdens deze periodes. De aanwezigheid van een ven op de historische kaarten doet ook vermoeden dat het gebied in het verleden mogelijk natter was, zodat het gebied ook minder interessant was voor landbouw. De verwachting aan resten uit deze periodes wordt hierdoor eerder middelhoog ingeschat.

De kans op eventuele resten uit de Middeleeuwen wordt echter hoger ingeschat door de aanwezigheid van een Middeleeuwse motte op amper 80m ten zuiden van het plangebied en de aanwezigheid van het Laat-Middeleeuwse Kasteel van Roost op ongeveer 300m ten noorden van het plangebied.

De verwachting aan resten uit de Nieuwe Tijd wordt gering ingeschat. Uit het historisch kaartmateriaal blijkt namelijk dat het plangebied niet bebouwd was tijdens deze periode.

Ondanks de aanwezigheid van de antitankgracht uit de Tweede Wereldoorlog, op amper 440m ten noordoosten van het plangebied, is de verwachting aan archeologische resten en sporen uit de Tweede Wereldoorlog gering. De verwachte slag bij de KW-linie te Haacht is namelijk niet doorgegaan.

Binnen het plangebied zijn reeds twee woningen aanwezig. Ter hoogte van de beide woningen dient er rekening gehouden te worden met een bodemverstoring tot minstens 130cm –mv. Verder zijn er verharde zones gelegen rondom de zuidelijke woning, waardoor op deze locaties rekening gehouden moet worden met een minimumverstoring tot 20cm –mv. In het oosten zijn twee vijvers gelegen.

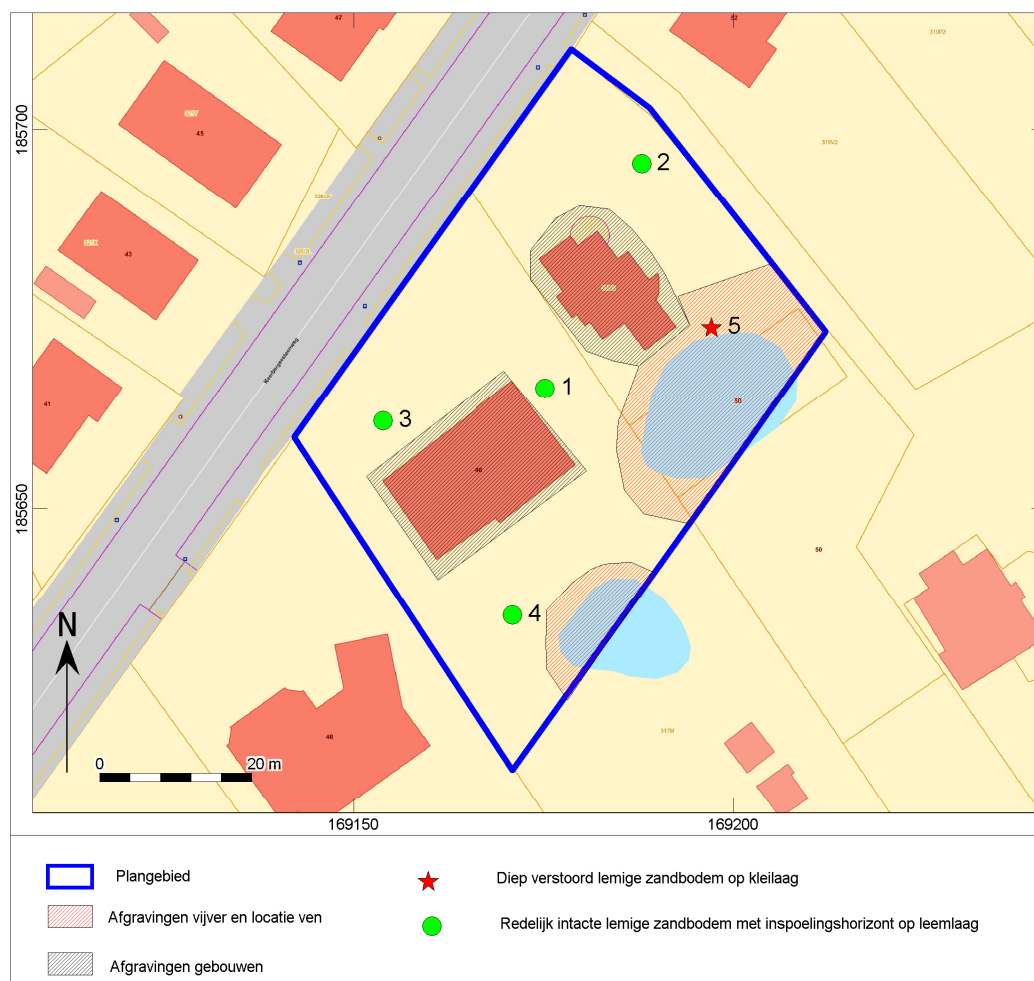
Het doel van de geplande werken is om het plangebied te verkavelen in functie van woningbouw. Het plangebied wordt opgedeeld in zes loten. De bodem zal verstoord worden als gevolg van de funderings- en bouwwerken, maar ook door de aanleg van ondergrondse infrastructuren, zoals kabels en leidingen. De diepte van de bodemingreep is echter nog niet bekend, maar er wordt uitgegaan van een minimum verstoring van 0,8m –mv.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er geen archeologische resten of sporen bekend zijn uit het plangebied. Op basis van de landschappelijke ligging van het plangebied en gegevens uit de omgeving geldt echter een hoge kans op het aantreffen van archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum, een middelhoge kans op de aanwezigheid van archeologische resten uit het Neolithicum tot aan de Middeleeuwen, een hoge kans voor Middeleeuwse vindplaatsen en een lage kans voor vindplaatsen uit de Nieuwe tijd. Archeologische resten zullen zich in alle gevallen aan of direct onder het maaiveld bevinden (<50 cm –mv). In de reeds bebouwde delen van het plangebied en ter plaatse van de twee vijvers is de kans op de aanwezigheid van intacte archeologische resten zeer klein.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek werd een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd.

Landschappelijk bodemonderzoek

Op 14 november 2017 werden er vijf boringen uitgevoerd in het kader van een landschappelijk bodemonderzoek (afb. 3).

Afb. 3. Locatie boringen.

Uit het veldonderzoek blijkt het volgende beeld. In het gehele plangebied bestaat de natuurlijke ondergrond uit eolisch lemig zand uit het Laat-Weichseliaan. Dit pakket rust lokaal op een diepere leemlaag. In de bovenste lemige zandlaag heeft zich een matig natte bodem met een weinig duidelijke ijzer B-horizont ontwikkeld (Sdf). Deze bestaat uit een 25-35 cm dunne humeuze ploeglaag op meestal een lokaal aangetast restant van inspoelings Bhs en BC horizonten. Ter plekke van boring 5 wijkt deze bodem af en betreft het een aangetaste leemlaag op een diepere kleilaag.

De archeologische verwachting uit het bureauonderzoek kan slechts deels gehandhaafd worden. Op basis van de aangeploegde, pleistocene uitspoelingshorizonten, de gekarteerde diepere verstoringen voor de gebouwen en vijvers en het ven en eventuele parkeerplaatsen en wegen is de ingeschatte kans op intacte vuursteenvindplaatsen afgeschaald naar gering. Er is, gezien de natte lemige zandbodems, een kleine kans op het aantreffen van bewoning uit de periode Midden Neolithicum tot Middeleeuwen. De kleine intact gebleven zones zijn echter versnipperd en klein van afmetingen en zullen na een verder onderzoek weinig kenniswinst opleveren (2000 m²).

De toekomstige graaf- en bouwwerkzaamheden zullen voornamelijk plaatsvinden aan de noordwestelijke kant van de twee percelen. De achtertuinen en de omgeving van de verstoorde vijvers blijven grotendeels intact, maar worden gesplitst in zes kavels. De kans dat hier door deze smalle lokale diepere ingrepen voor de zes nieuwe huizen eventuele archeologische intacte waarden worden verstoord is dus vrij beperkt van oppervlak. Tevens is hier een deel van het plangebied al verstoord door de oude gebouwen, vijvers, ven en lokale verhardingen. De kleine intact gebleven zones zijn zeer smal van afmetingen en zullen na een verder onderzoek weinig kenniswinst opleveren.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Uit het veld onderzoek blijkt dat het intact gebleven deel van het plangebied beperkt is van omvang, de toekomstige zes gebouwen komen op deels verstoorde locaties te liggen en vuursteenvindplaatsen zullen ook niet meer intact zijn, verder onderzoek zal daardoor weinig kenniswinst opleveren. Hierdoor acht het Vlaams Erfgoed Centrum het plangebied als voldoende onderzocht en wordt de vrijgave van het gebied geadviseerd.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.